

REPUBLIKA HRVATSKA
INSTITUT RUĐER BOŠKOVIĆ
Javni znanstveni institut Republike Hrvatske

P R A V I L N I K
O ZAŠTITI OD POŽARA

Zagreb, ožujak 2016.

Na temelju odredbe članka 21. Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“ br. 92/2010.) a u svezi s odredbom članka 3. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara („Narodne novine“ br.116/2011.) i odredbi članka 23. i 32. Statuta Instituta Ruđer Bošković, Upravno vijeće Instituta Ruđer Bošković je na 14. sjednici održanoj 31. ožujka 2016. godine donijelo

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara, propisa donesenih na temelju Zakona, kao i propisi čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća te gubitak ili oštećenje sredstava rada, te zaštita zdravlja i života ljudi, života i zdravlja trećih osoba i imovine Instituta.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

1. temeljne odredbe u svezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara,
2. ustrojstvo i način rada službe zaštite od požara uključujući vatrogasne postrojbe i vatrogasno dežurstvo (ako su predviđeni procjenom ugroženosti i planom zaštite od požara),
3. broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara,
4. obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara,
5. obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
6. način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,
7. način upoznavanja djelatnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih radova i radnji od strane drugih osoba, te vođenja evidencije o tome,
8. način osposobljavanja djelatnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,

9. način osposobljavanja djelatnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
10. službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara s opisom zaduženja,
11. službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa (ako postoji) te drugih instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju,
12. službe i osobe zadužene za razradu postupaka i poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika,
13. kretanje i ponašanje na prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije,
14. ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
15. mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose,
16. postupanje djelatnika u slučaju nastanka požara,
17. druge mjere zaštite od požara sukladno vlastitim planovima i potrebama.

Članak 3.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

1. Rješenje o razvrstavanju Instituta u kategoriju ugroženosti od požara;
2. Plan i program osposobljavanja zaposlenika;
3. Popis i raspored vatrogasnih aparata;
4. Popis vatrogasne opreme u vatrogasnom spremištu;
5. Evidencije redovnog pregleda vatrogasnih aparata
6. Evidencija periodičnog servisa i unutarnjeg pregleda vatrogasnih aparata
7. Upisnik ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara
8. Upisnik ispitivanja sustava za detekciju plinova
9. Upisnik ispitivanja funkcionalnosti panik rasvjete
10. Upisnik ispitivanja funkcionalnosti tipkala za isključenje napona
11. Upisnik ispitivanja gromobranske instalacije

Članak 4.

Projektna dokumentacija, procjena ugroženosti, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave se pohranjuju u prostorima Odsjeka zaštite od požara i u Odjelu zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja u čijem sastavu je Odsjek zaštite od požara.

Članak 5.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanje radnika i vanjskih izvođača za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru Instituta, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina i sredstava rada.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke obrazovne, propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 6.

Svaki zaposlenik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom, Planom zaštite od požara i drugim posebnim uputama, upozorenjima i zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene u prethodnom stavku odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u Institutu .

USTROJSTVO I NAČIN RADA SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA UKLJUČUJUĆI VATROGASNE POSTROJBE I VATROGASNO DEŽURSTVO (ako su predviđeni procjenom ugroženosti i planom zaštite od požara)

Članak 7.

U objektima i prostoru Instituta poslove zaštite od požara (stalno vatrogasno dežurstvo, gašenje požara i provedbe preventivnih mjera zaštite od požara) obavlja Odsjek zaštite od požara.

Odsjek zaštite od požara je ustrojstvena jedinica u sklopu Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja koji Odjel obavlja stručno-tehničke i operativne poslove u području zaštite za potrebe Instituta.

Odsjekom zaštite od požara rukovodi voditelj Odsjeka zaštite od požara koji je neposredno odgovoran voditelju Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i ravnatelju Instituta za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara na građevinama, građevinskim dijelovima, laboratorijima i prostoru u vlasništvu ili na korištenju Instituta.

Članak 8.

Odsjek zaštite od požara obavlja stalno vatrogasno dežurstvo u dvije smjene po 12 sati unutar 24 sata.

Vatrogasno dežurstvo obavlja vatrogasna grupa.

BROJ, NAZIV RADNOG MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA I UNAPREĐENJE STANJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 9.

Broj djelatnika u Odsjeku zaštite od požara određen je prema Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (NN 62/94, 32/97 članak 8.).

Članak 10.

Djelatnici u Odsjeku rade na radnom mjestu vatrogasac sa završenom srednjom stručnom spremom zaštite od požara (profesionalni vatrogasac).

OBVEZE I ODGOVORNOSTI VEZANO UZ PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 11.

Voditelj Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i odgovorna osoba Odsjeka od zaštite od požara dužni su u svezi provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom i drugim propisima obavljati poslove zaštite od požara, kao i unaprijediti sustav zaštite od požara uz suglasnost ravnatelja Instituta.

Članak 12.

Djelatnici Odsjeka zaštite od požara provode mjere zaštite od požara kako je propisano zakonom, podzakonskim aktima i pravilnicima, te su odgovorni voditelju Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i odgovornoj osobi Odsjeka zaštite od požara.

Članak 13.

Voditelj Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja odgovoran je da prije početka i za vrijeme izvršavanja radnih zadataka provodi mjere zaštite od požara i eksplozije.

Članak 14.

Ravnatelj Instituta odgovoran je za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, nadređenih, te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozija u Institutu.

Voditelj Odjela zaštite od zračenja, zaštite od požara i zaštite od zračenja je odgovoran za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete propisane zakonom i podzakonskim aktima, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Članak 15.

Postupanje djelatnika suprotno odredbama ovog Pravilnika predstavlja povredu iz radnog odnosa.

Postupak za utvrđivanje povrede radne obveze iz područja zaštite na radu, vrste lakših i težih povreda radne obveze, mjere i način izvršenja mjera utvrđuju se odgovarajućim općim aktom Instituta.

OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA I ODGOVORNOSTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 16.

Odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara obavlja:

- nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara te podnosi izvješće voditelju Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja,
- kontrolira rad i nazočnost djelatnika Odsjeka,
- izrađuje raspored rada Odsjeka,
- izrađuje planove za redovne i periodične preglede opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih i predlaganju promjeni postojećih,
- izrađuje programe teorijskog i praktičnog uvježbavanja vatrogasnih djelatnika,
- obavlja analize uzroka požara i učinkovitost vatrogasne intervencije,

- zajedno sa Odsjekom zaštite na radu organizira vježbe gašenja požara, evakuacije i spašavanja,
- surađuje s voditeljima drugih ustrojbenih jedinica na poboljšanju i unapređenju zaštite od požara,
- daje prijedloge za nabavku nove opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara,
- obavlja i druge poslove ovisi o specifičnosti građevina i prostora na Institutu,

Članak 17.

Voditelj Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara surađuju s drugim poduzećima, profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom inspekcijom zaštite od požara radi poboljšanja zaštite od požara.

Članak 18.

Voditelj Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i odgovorna osoba Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja zajedno s Odjelom za investicijsku izgradnju i održavanje sudjeluju na izradi projekata za izgradnju novih i rekonstrukciji postojećih objekata radi propisa iz područja zaštite od požara. Vršer kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija u objektima glede provođenja mjere zaštite od požara.

Članak 19.

Vatrogasci zaposleni u Odsjeku zaštite od požara obavljaju pripreme za gašenje požara, spašavanje ljudi i imovine iz požarom ili tehnološkom eksplozijom ugroženih građevina, građevinskih dijelova i prostoru u vlasništvu ili na korištenju ovog Instituta.

Osim toga, obavljaju vatrogasna dežurstva kod zavarivanja i sličnih radova kada je to dozvolom za rad određeno, obavljaju preventivne obilaske građevina i prostora u vremenu i na način koje propiše odgovorna osoba u Odsjeku zaštite od požara, održavaju u ispravnom stanju opremu i sredstva koja su stavljena na uporabu.

Pri obilasku građevina i prostora dežurni vatrogasac koji obavlja obilazak dužan je o svim uočenim nedostacima na opremi i sredstvima za gašenje požara te o drugim nepravilnostima odmah izvijestiti odgovornu osobu Odsjeka zaštite od požara te po završetku dežurstva upisati u dnevnik rada.

Članak 20.

Vatrogasnom intervencijom zapovijeda odgovorna osoba za Odsjek zaštite od požara odnosno ako nije ona u smjeni najstariji vatrogasac po stažu u Institutu do trenutka kada na intervenciju izađe javna vatrogasna postrojba, kada vođenje intervencije preuzima zapovjednik te postrojbe. Način uzbuđivanja i zapovijedanja na vatrogasnoj intervenciji propisat će se Planom zaštite od požara koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Osposobljavanje i uvježbavanje vatrogasaca provodi se na temelju naputaka i drugih akata koje propisuje odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara.

Nadzor nad osposobljenošću i uvježbanošću te operativnom pripravnnošću vatrogasne opreme i tehnike provodi voditelj Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja i odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara.

Članak 21.

Kada postoji opasnost nastanka požara ili nekih drugih akcidentnih situacija djelatnici Instituta moraju surađivati s Odsjekom zaštite od požara i dati sve potrebne informacije zaposlenicima Odsjeka koji su dužni u takvim slučajevima pružiti svu potrebnu stručnu i tehničku pomoć radi otklanjanja mogućih opasnosti.

Članak 22.

Voditelj svake ustrojbene jedinice dužan je upoznati svakog djelatnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka s opasnostima od požara i eksplozija te mjerama zaštite na tom radnom mjestu ili tehnološkom procesu.

Svakog djelatnika nakon premještanja s jednog na drugo radno mjesto, te nakon izmjene tehnološkog procesa i radnog postupka, voditelj mora upoznati s opasnostima od požara i eksplozija i provedbom odgovarajućih mjera zaštite.

Voditelj je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade djelatnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara (npr. skladište plinova, plinsko rezanje i zavarivanje, kuhinje i restorani gdje se koristi plin, skladišta zapaljivih tekućina i sl.).

Članak 23.

Dužnosti djelatnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava, u bližoj i široj radnoj okolini i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti nadležnom voditelju, Odjelu za investicijsku izgradnju i održavanje ili Odsjeku zaštite od požara;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru;

- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozivne, otrovne i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama;
- binuti se da pristup njegovu radnom mjestu bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice;
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na svim građevinama i njihovim dijelovima u Institutu;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima ovješanim i nalijepljenim za njihovu upotrebu.

NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA, TE OVLAŠTENJA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA OBAVLJANJE UNUTARNJE KONTROLE

Članak 24.

Nadzor nad provedbom propisanih mjera zaštite od požara obavlja se tijekom cijele godine. O obavljenom nadzoru odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara sastavlja izvješće koje se dostavlja odgovornoj osobi ustrojbene jedinice, gdje je nadzor obavljen.

U izvješću odgovorna osoba se upozorava na propuste u neprovođenju propisanih mjera zaštite od požara te ju se upućuje da u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke.

Odsjek zaštite od požara dužan je o navedenom propustu odmah izvijestiti voditelja Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja o obavljenom nadzoru i utvrđenim nedostacima te mjerama koje se moraju poduzeti glede zaštite od požara.

Članak 25.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim pravilnikom i naputcima, Odsjek zaštite od požara ima pravo:

- udaljiti djelatnika s radnog mjesta ili mjesta rada ako svojim postupcima u radu neposredno ugržava sigurnost ljudi i imovine te o tome obavjestiti neposrednog rukovoditelja;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili životi i zdravlje ljudi;
- zabraniti u krug Instituta ulazak vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete;
- obaviti provjeru znanjadjelatnika glede rukovanja aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku;

- prijaviti neposrednom rukovoditelju utvrđene slučajeve neprovođenja zaštite od požara.

Članak 26.

Voditelj obavlja kontrolu i nadzora glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima, u pogonima i u prostorima građevine za koje je zadužen. O uočenim nedostacima sastavlja zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo otklanjanje.

Članak 27.

Posebne dužnosti voditelja ustrojbene jedinice su:

- udaljiti svakog zaposlenika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu ili tehnološkom procesu, sredstvu rada i u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara, sa voditeljem Odsjeka zaštite od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvjestiti Odsjek zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv zaposlenika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

Članak 28.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovoran je voditelj ustrojbene jedinice.

NAČIN UPOZNAVANJA DJELATNIKA S OPASNOSTIMA I OPĆIM MJERAMA ZAŠTITE OD POŽARA NA RADNOM MJESTU PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI PROMJENE RADNOG MJESTA, ODNOSNO PRIJE OBAVLJANJA ODREĐENIH RADOVA I RADNJI OD STRANE DRUGIH OSOBA, TE VOĐENJA EVIDENCIJE O TOME

Članak 29.

Svakog djelatnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, neposredni voditelj dužan je upoznati s opasnostima nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i njegovoj okolini te poduzimanju mjera zaštite da požar i eksplozija ne bi nastali.

Nakon završenog upoznavanja djelatnika, izdaje mu se pisani napatuk o opasnostima i mjerama zaštite od požara i tehnološke eksplozije kojih se mora držati tijekom rada.

Članak 30.

Kada se djelatnik premješta s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnog, s neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu dužan ga je upoznati neposredni voditelj te ponoviti postupak sukladno stavku 2. i 3. članka 29.

Članak 31.

Djelatnici koji tijekom jedne radne smjene ili tijekom određenog vremenskog razdoblja redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova, moraju za te poslove biti osposobljeni i neposredni voditelj mora ih upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

NAČIN OSPOSOBLJAVANJA DJELATNIKA ZA RUKOVANJE PRIRUČNOM OPREMOM I SREDSTVIMA ZA DOJAVU I GAŠENJE POČETNIH POŽARA, PERIODIČNE PROVJERE ZNANJA I VOĐENJA EVIDENCIJE O TOME

Članak 32.

Svaki djelatnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugrožene požarom („Narodne novine“ br. 61/94.).

- **TEORIJSKI DIO**

Osnovni pojmovi o gorenju i gašenju

Osnovni pojmovi o gorenju:

- uvjeti potrebni za nastanka gorenja (goriva tvar, kisik, temperatura paljenja)
- požar i eksplozija
- produkti gorenja

Osnove gašenja

Mjere zaštite pri gašenju požara

- **Sredstva za gašenje prema klasi požara**

Voda

Pjena

Prah

CO₂

Priručna sredstva

- **Požarne opasnosti i mjere zaštite od požara**

Uzroci nastanka požara

Uvjeti za širenje požara

Mjere zaštite od požara

Evakuacija

- **Oprema i sprave za gašenje požara**

Aparati za početno gašenje požara

Hidranti i oprema za gašenje vodom

Obrazovni film

- **PRAKTIČNI DIO**

- gašenje vodom iz hidrantske mreže
- gašenje ručnim aparatom za gašenje požara

Članak 33.

Osposobljavanje djelatnika povjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Članak 34.

Djelatnicima koji uspješno polože program osposobljavanja izdaje se Uvjerenje.

Uvjerenja o osposobljenosti čuvaju se u Odjelu zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja u dosjeima djelatnika.

Članak 35.

O djelatnicima koji sudjeluju u procesu osposobljavanja iz zaštite od požara vodi se evidencija.

Evidencije iz prethodnog stavka vodi djelatnik zadužen za zaštitu na radu u suradnji sa odgovornom osobom Odsjeka zaštite od požara.

ZADUŽENJA ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA S OPISOM ZADUŽENJA

Članak 36.

Odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara zadužena je za izradu rasporeda za redovnu kontrolu i ispravnost opreme za dojavu i gašenje požara.

Odsjek zaštite na radu i odgovorna osoba Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja vode raspored periodičnih ispitivanja sustava za zaštitu od požara, dojavu i gašenje požara.

Članak 37.

Obavljanje kontrole ispravnosti i funkcionalnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavljaju djelatnici raspoređeni u Odsjeku zaštite od požara i Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja.

Navedeni djelatnici provode kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara na način i prema uvjetima propisanim zakonom, podzakonskim aktima i ovim Pravilnikom.

Članak 38.

U Institutu je postavljena ili izvedena sljedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara:

1. ručni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored ručnih vatrogasnih aparata po prostorijama daje se u prilogu, koji je sastavni dio ovog Pravilnika),
2. prijevozni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored prijevoznih vatrogasnih aparata po prostorijama i na prostorijama daje se u prilogu br. 6., koji je sastavni dio ovog Pravilnika),

3. vanjska hidrantska mreža s nadzemnim (podzemnim) hidrantima,
4. unutarnji (zidni) hidranti,
5. stabilni automatski uređaj za dojavu požara,
6. ručni javljači požara,
7. automatski javljači prisustva eksplozivnih koncentracija zapaljivih plinova,
8. stabilni sustav za gašenje požara.

Vatrogasni aparati

Članak 39.

Izbor i količina vatrogasnih aparata na Institutu određuje se u skladu s razredom požara prema tvari koja gori. Zbroj jedinica gašenja (dalje: JG) svih vatrogasnih aparata u požarnom sektoru mora biti jednak ili veći od potrebnog broja JG u tom požarnom sektoru. Broj JG koje može ugasiti vatrogasni aparat kao i potreban broj JG s obzirom na požarnu opasnost i na površinu požarnog sektora određuje se prema tablicama Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj:101/11., 74/13).

Članak 40.

Održavanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled, periodični servis i unutarnji pregled.

Članak 41.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavljaju djelatnici Odsjeka zaštite od požara prema uputi proizvođača, najmanje jednom u tri mjeseca.

Članak 42.

Redovni pregled vatrogasnih aparata obavljaju dežurni vatrogasni djelatnici prilikom redovnog obilaska građevina i prostora.

Uočene nedostatke vatrogasni djelatnici otklanjaju sami, a ukoliko nisu u mogućnosti izvješćuju odgovornu osobu Odjela zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite od zračenja koji je dužan o tome izvijestiti ovlaštenu servis uz čiju se pomoć nedostatak otklanja. Poduzete radnje djelatnici na kraju smjene upisuju u dnevnik rada.

Redovni pregledi ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provode se prema planu i programu koji je usklađen s člankom 6. Pravilnika o vatrogasnim aparatima Narodne novine broj:101/11., 74/13).

Članak 43.

O izvršenim redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata Odsjek zaštite od požara vodi evidenciju. Sadržaj evidencije je propisan Pravilnikom o vatrogasnim aparatima čl. 7 (Narodne novine broj:101/11., 74/13).

Članak 44.

Periodični servis ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena tvrtka ili obrt koji posjeduje ovlaštenje proizvođača ili zastupnika vatrogasnih aparata za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata.

Periodični servis vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jednom u godini dana, a po potrebi i češće ovisno o uvjetima smještaja i kako je to propisano odredbom članka 10. Pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata (Narodne novine broj:101/11.,74/13).

Članak 45.

Sadržaj periodičnog servisa ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, propisan je u članku 9. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj:101/11., 74/13).

Odsjek zaštite od požara nadležan za ispravnost i redovite preglede vatrogasnih aparata, kao i za označivanje vatrogasnih aparata odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz prethodnog stavka.

Članak 46.

O izvršenim periodičnim servisima vatrogasnih aparata vodi se evidencija koju je dužan voditi serviser prema članku 11. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj:101/11., 74/13).

Članak 47.

Unutarnji pregled vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena tvrtka ili obrt koji posjeduje ovlaštenje proizvođača ili zastupnika vatrogasnih aparata za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata.

Članak 48.

Sadržaj unutarnjeg pregleda vatrogasnih aparata kao i rok propisuje sam proizvođač vatrogasnih aparata ili zastupnik za prodaju.

Odsjek zaštite od požara nadležan za obavljanje redovitih unutarnjih pregleda vatrogasnih aparata te za označivanje vatrogasnih aparata na način kako to propisuje sam proizvođač vatrogasnih aparata ili zastupnik za prodaju.

STABILNI SUSTAVI ZA AUTOMATSKU DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Članak 49.

Za postavljanje, premještanje, demontiranje bilo kojeg javljača požara potrebna je posebna dozvola Odsjeka zaštite od požara, a svaka izmjena i promjena u sustavu javljača mora biti unesena na glavnu ploču (displej) prostorije vatrogasnog dežurstva.

Članak 50.

Ispravnost i funkcionalnost izvedenih stabilnih sustava, uređaja i instalacija za otkrivanje i dojavu te gašenje požara, sustava, uređaja i instalacija za otkrivanje i dojavu prisutnosti zapaljivih plinova i para, kao i drugih ugrađenih sustava, uređaja i instalacija za sprječavanje širenja požara (u daljnjem tekstu: stabilni sustavi zaštite od požara) provjerava korisnik, sukladno uputi proizvođača, o čemu mora postojati evidencija, a pravna osoba ovlaštena od strane ministra, najmanje jednom godišnje kada se izdaje uvjerenje o ispravnosti sustava.

Članak 51.

Za vrijeme ispitivanja ispravnosti sustava za dojavu i gašenje požara vodi se zapisnik o ispitivanju čiji je sadržaj propisan člankom 15. Pravilnika o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara (Narodne novine br.44/2012) Zapisnik o ispitivanju potpisuje odgovorna osoba u pravnoj osobi koja je registrirana i ima odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje takve djelatnosti.

Članak 52.

Odsjek zaštite od požara vodi upisnik o ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara kako ga propiše voditelj Odsjeka zaštite od požara.

Hidrantska mreža

Članak 53.

Vanjski i unutarnji hidranti moraju biti vidljivo označeni.

Pristup hidrantima i prostor oko njih mora biti uvijek slobodan i očišćen ,o čemu skrbi Odsjek zaštite od požara.

Članak 54.

Zidni i vanjski hidranti moraju biti opskrbljeni ormarićima i propisanom opremom.

Članak 55.

Tehničke značajke hidrantske mreže moraju se obaviti najmanje jedanput godišnje prema Pravilniku o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara (Narodne novine br: 44/2012).

Provjeru obavlja pravna osoba ovlaštena od strane ministra te izdaje uvjerenje o funkcionalnosti i ispravnosti sustava.

Članak 56.

Odsjek zaštite od požara vodi upisnik ispitivanja o hidrantskoj mreži kako ga propiše odgovorna osoba Odjela zaštite na radu zaštite od požara i zaštite od zračenja.

KRETANJE I PONAŠANJE NA PROSTORIMA UGROŽENIM OD POŽARA ILI TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Članak 57.

Na svim ulazima u ugroženi prostor moraju se postaviti oznake kojima se upozorava na opasnost i kojima se zabranjuje pušenje, unošenje zapaljivih tvari ili rad na vozilima koja bi mogla izazvati plamen ili eksploziju.

Članak 58.

U prostor Instituta mogu ući samo vozila:

- koja su tehnički ispravna;
- koja ne prelaze standardne profile (dužinu, visinu, širinu) za kretanje po cestama u krugu Instituta;
- čiji vozač primi pisani naputak o mjerama sigurnosti koje mora provoditi za vrijeme boravka u krugu instituta;
- koja imaju ispravnu zaštitnu mrežicu na ispušnoj cijevi, a ako nemaju mrežicu ili nije ispravna, vratar izdaje novu mrežicu, koja se mora ispravno postaviti na vozilo. Kod jednokratnih ulaza vozač je dužan na izlazu iz kruga Instituta predati vrataru zaštitnu mrežicu.

Članak 59.

Vozila koja prelaze standardne profile mogu ući u krug Instituta nakon osiguranja pratnje.

Teret na vozilu mora biti tako smješten i raspoređen da se ne može prevrnuti. Da ne nastaje trenje, iskrenje ili druga pojava koja bi mogla izazvati opasnost od požara ili eksplozije.

Vozači motornih vozila dužni su držati se prometnih propisa i prometnih znakova ispred ulaza u Institut i u krugu Instituta.

Članak 60.

Motorna vozila koja prevoze opasne tvari ne smiju se zaustavljati u blizini hidranata, vatrogasnog ili sigurnosnog uređaja, niti se na tim mjestima smije odlagati materijal.

U slučaju požara sva vozila koja se nalaze na cestama u krugu poduzeća moraju osigurati slobodan prolaz vatrogasnim i vozilima hitne pomoći.

Sva motorna vozila koja ulaze u ugrožene prostore poduzeća moraju imati vatrogasni aparat.

Vozila koja se nalaze u području požara moraju napustiti opasno područje tako da ne ometaju rad i kretanje vatrogasnih vozila i moraju postupiti po nalogu rukovoditelja akcije gašenja požara.

Vozila koja voditelj akcije gašenja požara angažira za prijevoz potrebne opreme i sredstava za gašenje imaju ista prava kretanja kao i ostala vatrogasna vozila.

Članak 61.

Sve osobe koje ulaze u krug Instituta i koje se kreću po ugroženom prostoru moraju biti upoznate s opasnostima i mjerama zaštite od požara.

U ugroženi prostor zabranjeno je unositi šibice, upaljače i sve ostale predmete koji mogu prouzročiti vatru ili iskru. Također je zabranjeno unositi vatreno oružje, hladno oružje i eksploziv, osim službenih osoba pri obavljanju službene dužnosti.

Članak 62.

Zabranjeno je unositi privatne aparate koji na sebi imaju izvor električne ili druge energije koja može prouzročiti vatru ili iskru.

U ugroženom prostoru zabranjeno je pušiti u svim prostorijama i prostoru, osim u prostorijama koje su za tu namjenu izgrađene.

Lokaciju prostorija za pušenje i način ponašanja djelatnika za vrijeme pušenja određuje Odsjek zaštite od požara.

Članak 63.

Zaposlenici Instituta mogu se kretati u ugroženom prostoru odjeveni u odgovarajuća odijela i cipele.

Zabranjeno je upotrebljavati svjetiljke svih vrsta u običnoj izvedbi. Svjetiljke u „S“ izvedbi mogu se upotrebljavati uz odobrenje Odsjeka zaštite od požara.

Iznimno Odsjek zaštite od požara može dopustiti upotrebu svjetiljki u običnoj izvedbi uz izdavanje „dozvola za rad s vatrom“.

Članak 64.

Zabranjen je ulazak u prostore Instituta, a posebno u ugrožene prostore, osobama koje su pod utjecajem alkohola ili drugih omamljujućih sredstava.

USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA O OPASNOSTIMA OD POŽARA

- MOTRENJE

Članak 65.

U prostoru Instituta stalno motrenje obavlja Odsjek zaštite od požara tokom redovitih preventivnih obilazaka.

Preventivni obilasci se vrše unutar 24 sata a prema programu kojeg propiše Voditelj Odsjeka zaštite na radu i odgovorna osoba Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja.

Članak 66.

Na prostoru Institut djeluje i stalna zaštitarska služba u okviru Odsjeka za opće poslove koja u sklopu redovnog čuvanja objekata i prostora ima propisan način motrenja , javljanja i uzbunjivanja.

Zaštitarsku službu obavljaju djelatnici Instituta.

Članak 67.

Svaka djelatnik Instituta u sklopu svojih radnih zadataka obavlja motrenje u slučaju požara u svom djelokrugu rada.

- JAVLJANJE

Članak 68.

Svaki djelatnik Instituta ili bilo koja druga osoba u Institutu koja opazi nastanak požara na prostoru ili u neposrednoj blizini Instituta ili opazi takvo stanje koje bi moglo izazvati požar, dužna je bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah preko telefona, ručnog javljača požara ili na bilo koji drugi način o tome obavijestiti Odsjek zaštite od požara.

Članak 69.

U objektima koji imaju sustav vatrodajave javljanje požara dojavljuje se automatski u prostorije Odsjeka zaštite od požara.

Oni objekti koji nemaju vatrodajavu javljanje se dojavljuje preko telefona ili glasovnom dojavom Odsjeku zaštite od požara.

Članak 70.

Dojava požara pomoću javljača požara obavlja se automatskim javljačima javljanjem požara na displeju vatrodajavne centrale u prostorije Odsjeka zaštite od požara Djelatnik koji je prvi primijetio požar ili opasnost za požar uključuje ručni javljač požara koji se alarmira na displeju vatrodajavne centrale u prostorijama Odsjeka zaštite od požara.

Automatski i ručni javljači požara moraju biti tako opremljeni da se preko njih a pomoću vatrodajavne centrale mogu davati i zvučni znakovi uzbune.

Članak 71.

Požar se dojavljuje na sljedeće brojeve telefona:

- telefonom na broj 1233 – Odsjek zaštite od požara IRB,
- telefonom na broj 098 181 56 94 Odsjek zaštite od požara IRB,
- telefonom na broj 1374 / 1471 – Odjel zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja IRB,
- telefonom na broj 193 – javna vatrogasna postrojba,
- telefonom na broj 112 – Služba za teže nesreće, požare, poplave i katastrofe

Članak 72.

Prilikom dojava požara preko telefona moraju se dati sljedeći minimalni podaci:

- ime i prezime osobe koja dojavljuje požar
- mjesto sa kojeg se dojavljuje događaj
- lokacija požara
- ima li ozlijeđenih

- **Uzbunjivanje**

Članak 73.

U krugu Instituta postoje više vrsta uzbunjivanja i to:

- Uzbunjivanje sirenama koje su spojene na vatrodajavni sustav te zvučnim signalima alarmiraju požar u onom sektoru gdje je došlo do dojava požara,

- Uzbunjivanje ručnim sirenama od strane Odsjeka zaštite od požara za opasnosti od požara u onim objektima gdje je došlo do požara ili postoji opasnost od požara,
- Uzbunjivanje svih djelatnika Instituta električnom sirenom od strane Službe zaštite od požara za opasnosti od požara, zračne opasnosti, opasnost od elementarnih nepogoda i drugih većih nesreća.

POSTUPANJE DJELATNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 74.

Svaki djelatnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može uraditi bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako djelatnik to ne može učiniti, dužan je odmah obavijestiti ostale zaposlenike i Odsjek zaštite od požara Instituta.

Prilikom dojave o nastalom požaru djelatnik treba dati sljedeće podatke:

- ime, prezime i broj telefona s kojeg se javlja,
- mjesto (lokaciju),
- je li požar u građevini ili na otvorenom prostoru,
- vrstu materijala koji gori (tekućina, plin, drvo, plastika, guma i sl.),
- ima li u požaru ozlijeđenih.

Članak 75.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki djelatnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu energiju,
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće, boce s plinom ili posude sa zapaljivim tekućinama,
- izvesti na siguran prostor motorna vozila,
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostorija.

Članak 76.

Dežurni u Odsjeku zaštite od požara, čim saznaju za požar, preuzimaju vođenje intervencije i utvrđuju mjere koje se moraju poduzeti:

- ima li povrijeđenih i da li je pozvana hitna medicinska pomoć,
- organiziraju evakuaciju i spašavanje ljudi iz građevine,
- u što kraćem vremenu pristupaju gašenju požara sa raspoloživim medijima za gašenje,

- organiziraju po potrebi raspoloživo ljudstvo za gašenje ili ostale pomoćne poslove,
- po potrebi obavještavaju Javnu vatrogasnu postrojbu i stavljaju se pod njihovo zapovjedništvo,
- isključuju dovod električne energije i plina,
- radi smanjena štete vode brigu da se izbjegne nepotrebno polijevanje vodom po predmetima i inventaru, te uklone materijal koji bi mogao biti oštećen kod širenja požara.

Članak 77.

Dežurni u Zaštitarskoj službi po saznanju o požaru obavljaju sljedeće aktivnosti:

- po potrebi za vatrogasnom postrojbom i hitnom medicinskom pomoću upućuju ih na mjesto požara,
- osiguravaju pristup požarištu vatrogasnoj postrojbi i hitnoj medicinskoj pomoći,
- u što kraćem vremenu obavještavaju telefonskim putem o nastalom požaru:
  - odgovornu osobu Odsjeka zaštite od požara
  - voditelja Odjela zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite od zračenja
  - voditelja Odjela za investicijsku izgradnju i održavanje
  - voditelja Odsjeka za opće poslove
  - voditelja ustrojbene jedinice gdje se požar dogodio
  - ravnatelja Instituta
- zatvaraju ulaz u krug Instituta nepozvanim osobama i vozilima,
- drže na sigurnoj udaljenosti osobe koje ne sudjeluju u akciji gašenja,
- po potrebi za uključivanjem u intervenciju obavještava dispečera elektre i plinare.

Članak 78.

Nakon završetka akcije gašenja požara, odgovorna osoba Odsjeka zaštite od požara zajedno s voditeljem akcije gašenja dužan je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- dežurnom vatrogascu tijekom dežurstva osigurati potrebne uvjete i vatrogasnu opremu sa sredstvima za gašenje požara.

Članak 79.

Odgovorna osoba Službe organizira da se po završetku intervencije upotrebljena oprema za gašenje požara dovede u ispravno stanje i spremi na određena mjesta.

DRUGE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 80.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara u ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na sustavima za zaštitu od djelovanja munje, mjere zaštite na plinskim instalacijama i trošilima te mjere zaštite od požara na instalacijama grijanja i ventilacije.

- **Građevinske mjere zaštite od požara**

Članak 81.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije, odnosno gradnje, čiji je cilj:

- zaštita osoba koje se nalaze u građevini, odnosno građevinskim dijelovima,
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini,
- sprečavanje širenja požara-lokaliziranje požara na prostor u kojem je nastao (prvenstveno izvan područja građevine i njezinih dijelova),
- očuvanje same građevine i njezinih dijelova.

Članak 82.

Građevinske mjere zaštite treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijelova građevine.

Provođenje mjera zaštite od požara prilikom građenja nadziru - od davanja posebnih uvjeta građenja za ishodenje lokacijske dozvole, preko davanja suglasnosti na projektnu dokumentaciju za ishodenje građevinske dozvole do sudjelovanjem u komisijama za izdavanja uporabne dozvole - inspektori zaštite od požara nadležnih Policijskih uprava.

- **Izlazi i evakuacijski putevi**

Članak 83.

Cjelokupan prostor na hodnicima i stubištima te drugim evakuacijskim putevima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.

Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća te na smije biti neravna, niti imati nagle promjene visina.

Podne obloge, tepisoni i tepisi kao i mobilni pokrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro pričvršćeni za podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpati. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti izmijeniti.

Članak 84.

Na izlazima i izlaznim putevima namijenjenim za evakuaciju smjer izlaska mora biti vidljivo označen natpisom i strelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.

Članak 85.

Putevi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora, odnosno evakuacijskog stubišta, može iznositi 50 m u prizemnim i 30 m u katnim objektima.

Vrata na putevima za evakuaciju moraju biti izvedena tako da se otvaraju u namjeravanom smjeru evakuacije te moraju biti zakretna i izvedena od negorivog materijala.

- **Otvori u zidovima**

Članak 86.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati. Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaženja (evakuacije), a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti. Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.

Sva vrata u skladištima moraju biti od negorivog materijala, a vrata između požarnih sektora moraju imati odgovarajuću vatrootpornost, ovisno o požarnom opterećenju više opterećenog požarnog sektora.

Članak 87.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda.

Prozori se kao nadsvjetla mogu postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora.

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Ostakljenost prozora tankim staklom (debljine 3 mm) koji se u fasadnim zidovima nekih građevina kao otvori za odvođenje dima i topline u slučaju požara, mora biti izvedeno na takav način da se onemogući širenje požara okomito po fasadi.

- **Zidovi, stupovi i stropovi**

Članak 88.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola ili odgovorne osobe u ustanovi za ostale slučajeve.

Oštećenja na zidovima (pukotine, otpadanje) treba popraviti. Popravak se vrši sa materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

U blizini zidova od gorivog materijala ne smiju se postavljati naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 89.

Zaštitni premazi (boje) trebaju se obnavljati ako su se počeli ljuštiti ili otpadati. Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina prije mora detaljno očistiti.

Pregled zidova i stropova mora se obavljati jedanput u godini, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaska instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 90.

U prostorijama gdje može doći do razlijevanja zapaljivih tekućina ne smiju se postavljati pokrivači od gorivog materijala, a pod mora biti nepropustan bez pukotina i oštećenja.

Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

- **Pokrovi i krovšta**

Članak 91.

Krovni pokrivač ne smije imati mehanička oštećenja.

Ako je krovšte izvedeno s određenom otpornošću protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

U prostoru tavana ne smiju se ostavljati niti držati nikakvi gorivi građevinski materijali niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Na sve dijelove krovšta treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

Članak 92.

Krovište treba pratiti požarni sektor tako da se njime ne može proširiti požar iz jednog sektora u drugi. Radi toga treba izvesti na granici požarnih sektora produžetke požarnih zidova iznad krovišta najmanje 30 cm, ili s obje strane granice sektora izvesti potpuno negoriv dio krovišta širine 160 x 2 cm.

Krovište treba imati optimalnu otpornost protiv požara, a najmanje 30 min što se kod neotpornih materijala postiže protupožarnim premazima.

- **Prometnice i prilazi**

Članak 93.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega,
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prekop) dok nije osiguran drugi pristup do građevina (zaobilaznica, premoštenje prekopa i sl.),
- da nisu zakrčeni vozilima,
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na slobodnom prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim i podzemnim hidrantima.

Ispred katnih objekata, sa strana koje mogu poslužiti kao vatrogasni prilazi, zabranjeno je sađenje visokih drvoreda koji mogu otežati ili čak onemogućiti rad vatrogasnoj tehnici.

- **Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima**

Članak 94.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 95.

Za isključenje električne energije u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene tipkala za hitno isključivanje.

Tipkala iz stavka 1. ovog članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozija.

Članak 96.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane i neispravne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlašteni električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Ispitivanje otpora provoditi se svake četiri godine, a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 97.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti kod ovlaštenog radnika, odnosno za to određenom mjestu u prostoru glavnog razvodnog ormara.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu.

Članak 98.

Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima glede njihove namjene.

U pojedinim prostorijama moraju se u ormare postavljati sklopke koje isključuju cjelokupnu instalaciju osim općeg i sigurnosnog osvjetljenja.

Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji isključeno – uključeno.

Članak 99.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara, ne smiju se postavljati ispod vodovodnih instalacija.

Električne instalacije u prostorijama sa uvijek prisutnom vlagom moraju biti izvedene u odgovarajućem stupnju sigurnosti, kao i el. instalacije gdje su prisutne veće koncentracije lakozapaljivih plinova.

Članak 100.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju el. instalacija i uređaja, ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno važećim normama i odredbama propisa za određene uređaje i instalacije.

- **Mjere zaštite od požara na sustavima za zaštitu od djelovanja munje**

Članak 101.

Na svim građevinama u kojima se obavlja djelatnost ili borave ljudi moraju biti postavljene instalacije za zaštitu od djelovanja munje.

Instalacija za zaštitu od djelovanja munje mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O instalacijama za zaštitu od djelovanja munje svih građevina mora postojati tehnička dokumentacija.

Članak 102.

Pregled instalacija za zaštitu od djelovanja munje tijekom upotrebe mora se obavljati:

- poslije svakog popravka,
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju,
- u redovnim periodičnim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela, a najmanje svake dvije godine.

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose svi podaci i vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

- **MJERE ZAŠTITE OD POŽARA NA PLINSKIM INSTALACIJAMA I TROŠILIMA**

Članak 103.

Sve plinske instalacije moraju biti izvedene i održavane u skladu s važećim propisima, a izvođač radova na plinskim instalacijama mora imati ovlaštenje za svoj rad koje mu izdaje distributer plina u suglasnosti sa tijelom MUP-a.

Ispitivanje plinskih instalacija mora se vršiti u rokovima i na način određen posebnim propisima, u ovisnosti o vrsti plinske instalacije (trošilo, cjevovod i sl.).

Članak 104.

Priključak plinske instalacije na distribucijsku mrežu može se izvršiti samo preko regulacijskog kompleta sa brojilom.

Na glavnom dovodu mora postojati brzo zatvarajući ventil za isključenje cjelokupne instalacije plina.

Članak 105.

Na svakom ogranku plinske mreže za pojedine objekte, mora postojati na vanjskoj strani ventil za isključenje objekta u slučaju kvara ili požara.

Plinska instalacija mora biti zaštićena od korozije, prekomjernog zagrijavanja te svih drugih vrsta kemijskih i mehaničkih oštećenja.

Članak 106.

Sva plinska trošila, kao i električna moraju imati redovito servisiranje od strane ovlaštenog srevisa.

Plinska trošila moraju imati ispravne pilotstatske ventile, a električna trošila termostatske ventile.

Na plinskim trošilima mora postojati na uočljivom mjestu lako pristupačan ventil za zatvaranje dotoka plina.

Ručica ventila mora biti označena crvenom bojom i mora biti postavljena tako da je zatvaranje dotoka plina jednostavno i lako i nestručnim osobama.

Članak 107.

Svaki primjećeni kvar na razvodnoj mreži, kontrolnim instrumentima, zapornim i regulacijskim armaturama, sigurnosnim elementima, trošilimarukovatelj trošila i svaka druga osoba koja uoči kvar, prijavljuje nadređenom i obustavlja rad sa trošilom. Otklanjanje kvarova i servisiranje može se povjeriti samo ovlaštenim servisnim poduzećima.

Članak 108.

Plinska instalacija mora uvijek biti oličena žutom bojom radi lagane mogućnosti prepoznavanja.

Pristup do ventila plinske instalacije mora uvijek biti slobodan i pristupačan.

- **Mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose**

Članak 109.

U određenim dijelovima građevina u kojima se drže ili koriste zapaljive i eksplozivne tekućine i plinovi te drugi lakozapaljivi materijali ili se stvaraju eksplozivne smjese (kotlovnice, skladište kemikalija, skladišta komprimiranih plinova i skladišta zapaljivih i eksplozivnih tvari, prostorije u kojima se peru predmeti sa zapaljivim tekućinama) zabranjeno je pušenje, upotreba otvorenog plamena, alata koji iskri, parkiranje radnih strojeva, držanje i smještaj tvari koje su sklone samozapaljenju.

Članak 110.

Motorni benzini, a naročito etilizirani benzini, ne smiju se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta.

Rad s otvorenim plamenom (aparata za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se redovno obavljati u prostorijama građevine namijenjene u tu svrhu ili drugim prostorima tek nakon dobivanja pisanog odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naloženih mjera koje se moraju poduzeti prije toga, a u skladu s zakonskim i podzakonskim odredbama.

Za odlaganje masnih i nauljenih krpa, te ostalih otpadaka treba postaviti metalne posude s poklopcima u radionicama za održavanje.

Otpadni materijal (masti, ulja, boje, masne krpe, pamučnjak, plastična i druga ambalaža, drvena piljevina kao i drugi otpadni materijal) moraju se iznijeti nakon završetka radne smjene iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

Članak 111.

Kotlovska postrojenja ukupne snage iznad 350 kW moraju imati izvedena dva izlaza iz prostora.

U prostoriji kotlovnice ne smiju se nalaziti predmeti ili sredstva koji povećavaju opasnost od požara ili eksplozije.

Članak 112.

Svaka kotlovnica mora biti opskrbljena opremom za gašenje požara. Mobilna oprema za gašenje požara u plinskoj kotlovnici postavlja se u ovisnosti o podnoj površini kotlovnice i to:

- površina do 50 m² - dva S-6 aparata i jedan CO₂-5

- površine od 50 do 400 m² - dva S-9 aparata, jedan S-6 i jedan CO₂-5 aparat

Sklopka za isključivanje kotlovske postrojenja kontrolira se od strane ovlaštene pravne osobe svakih dvanaest mjeseci.

Plamenici kotlovske postrojenja kontroliraju se redovito svake godine, kao i instalacija za detekciju zapaljivih plinova.

Plamenike ispituju i kontroliraju pravne osobe i obrtnici koji su zastupnici proizvođača plamenika-serviseri, a sustav za detekciju zapaljivih plinova i para mogu ispitati i kontrolirati pravne osobe i stručne službe koje su za tu djelatnost dobile ovlaštenje od ministarstva unutarnjih poslova.

U prostoriji kotlovnice mora na uočljivom mjestu biti postavljena shema rada kotlovskog postrojenja sa uputama o rukovanju istim u slučaju kvara ili zastoja.

Članak 113.

Prilikom punjenja spremnika goriva za potrebe kotlovnice moraju biti poduzete sve protupožarne mjere.

Mjesto pretakanja mora biti osigurano sa dva protupožarna aparata S-6 uz prisustvo vatrogasca.

Prostor pretakanja mora biti ograđen a auto cisterna mora biti zaštićena od statičkog elektriciteta.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 114.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči.

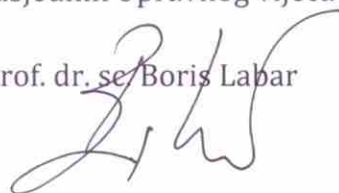
Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju vrijediti odredbe Pravilnika o zaštiti od požara i tehnoloških eksplozija od 20. svibnja 1999. godine.

Broj: 010-3370/2-2016.

Zagreb, 31. ožujka 2016.

Predsjednik Upravnog vijeća

prof. dr. sc. Boris Labar

Utvrđuje se da je Pravilnik o zaštiti od požara Instituta Ruđer Bošković objavljen na oglasnoj ploči dana 8. travnja 2016. godine i stupa na snagu dana 16. travnja 2016. godine.

Ravnatelj

dr. sc. Tome Antičić

